

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTISUUNNITELMA

Valtuustokausi 2017 – 2020
Työohjelma 2017
Työohjelma 2018
Työohjelma 2019
Työohjelma 2020

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTUUDET

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalain 14 luvussa ja kunnan hallintosäännössä.

Kuntalain 121 ja 125 § mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi
- valmisteltava tilintarkastuskertomuksen käsittely valtuustolle
- hankittava asianomaisen selvitys ja kunnanhallituksen lausunto tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta

Hallintosäännössä valtuusto on kuntalain mukaisten tehtävien lisäksi sisällyttänyt lautakunnan tehtäviin

- 1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi.*

- 2. huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä*
- 3. tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.*

ARVIOINTITYÖN SUORITTAMISEN PERUSTEET

Tarkastuslautakunnan suorittaman arvioinnin tulokset raportoidaan valtuustolle osoitetussa arviointikertomuksessa sekä mahdollisissa väliraporteissa. Arvioinnin lautakunta toteuttaa käyttämällä muun muassa seuraavia toimintatapoja:

1. Tarkastuslautakunta seuraa kunnan toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta sopii keskinäisellä työnjaolla eri toimielinten hallinnon seuraamisesta sekä kerää tietoja palvelutoiminnan toimivuudesta ja tavoitteiden toteutumisen tilanteesta. Salassa pidettävän aineiston käytettäväksi saamisesta lautakunta päättää erikseen.

Lautakunnan jäsenten hallinnon seurantavastuu on seuraava:

<u>Lautakunta</u>	<u>Tarkastuslautakunnan jäsen</u>
Kunnanvaltuusto	Markku Luomala ja Toni Anttila
Kunnanhallitus	Markku Luomala ja Toni Anttila
Sivistyslautakunta	Mika Jouppila
Tekninen lautakunta	Vappu Peltokangas
Ympäristölautakunta	Jaana Jylli
Kuntayhtymien toiminta	
* Soite	Jaana Jylli ja Vappu Peltokangas
* Koulutuskuntayhtymä	Mika Jouppila
* Keski-Pohjanmaan liitto	Markku Luomala ja Toni Anttila
Konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutumisen seuranta	osavuosikatsauksissa seuranta

2. Lautakunta pyytää kunnan organisaatiolta erikseen päätettäviä selvityksiä toiminnasta arvioinnin tueksi (esimerkiksi toimialojen itsearviointien yhteenvedoja, asiakaspalauteyhteenvedoja ja mahdollisia sisäisen tarkastuksen yhteenvetoraportteja, laatuauditointeja, palveluiden prosessikuvauksia, talouden ja toiminnan seurantaraportteja, osavuosikatsaukset, kuntayhtymien arviointikertomukset).
3. Kokouksiin kutsutaan tarvittaessa kunnan/arvioitavan kohteen viranhaltijajohdon lisäksi luottamushenkilöjohtoa, henkilökunnan edustajia, tytäryhtiöiden edustajia ja mahdollisia muita

sidosryhmän edustajia selvittämään omasta näkökulmastaan arviointikohteen toimintaa, tavoitteita ja niiden toteutumista. Tarvittaessa haastateltaville jaetaan ennakkoon täytettäväksi arviointilomake toimialan/vastuualueen toiminnasta ja taloudesta. Lomake ei ole julkinen eikä sitä liitetä pöytäkirjaan.

4. Lautakunta tekee tutustumis- ja arviointikäyntejä kunnan hallintokuntiin/toimipisteisiin ja muihin palvelupisteisiin työohjelman mukaisesti. Tarvittaessa käydään tutustumassa tytäryhteisöihin.
5. Arvioitavan vuoden tilinpäätös toimintakertomuksineen on asiakirja, josta ilmenevien tietojen perusteella arviointi ensisijaisesti suoritetaan.
6. Tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan tehdään yhteisarvioiteja esim. seutukunnan muiden kuntien kanssa yhteisesti järjestettyjen toimintojen osalta.

Lautakunnan jäsenten toimintavalmiuksien kehittämistä tuetaan mm. osallistamalla alan koulutuksiin.

TILINTARKASTUKSEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Tilintarkastajan vuotuinen työohjelma annetaan tarkastuslautakunnalle tiedoksi. Tilintarkastaja raportoi vuoden aikana sopimuksen mukaisesti työohjelman toteutumisesta sekä olennaisista havainnoista. Yhteenveto koko vuoden tarkastuksista tehdään tilintarkastuskertomuksen yhteydessä.

Tilintarkastajan valtuustokauden suunnitelmat ja vuosittaiset työohjelmat laaditaan siten, että ne tukevat kunnan tarkastustoimen laaja-alaista ja asianmukaista toteutumista. Tilintarkastuksen työn lähtökohtana on kunnan toimintaorganisaatio ja -ympäristö ja niihin liittyvät olennaiset riskit. Riskienkartoituksen avulla määritellään tarkastuksen painopistealueet tarkastustyön perustaksi.

Tarkastussuunnitelman ja vuotuisten työohjelmien käsittelyn yhteydessä tarkastuslautakunta arvioi myös tarkastukseen käytössä olevien resurssien riittävyyttä.

ARVIOINTISUUNNITELMA

Tarkastuslautakunnan arviointityön systematisoimiseksi on tarpeen laatia vaalikauden kattava arviointisuunnitelma, jota täsmennetään vuosittain. Arviointisuunnitelmassa esitetään ne tehtäväalueet, jotka otetaan kunakin vuonna syvällisemmän arvioinnin kohteeksi. Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelmassa painotetaan osa-alueita, joiden osalta on suurin riski, että tavoitteet jäävät

saavuttamatta tai muutoin toiminta ei ole tuloksellista. Suunnitelma täsmennetään työohjelmaksi vuosittain sekä painotusten että menetelmien osalta. Arviointisuunnitelmassa (ja arviointikertomuksessa) voidaan myös painottaa eri BSC-näkökulmia vuosittain (talousnäkökulma, organisaatio/prosessien näkökulma, asiakasnäkökulma, henkilöstönäkökulma).

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma voidaan saattaa tiedoksi valtuustolle.

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma voidaan sovittaa yhteen tilintarkastussuunnitelman kanssa.

Arviointikohde	Hallintokunnat	2017	2018	2019	2020
	Tulosyksikkö				
Koko kunta/ Kunnanhallitus / Johtaminen ja hallinto	- Yleiskuva kunnan johtamis- ja ohjausjärjestelmästä sekä eri toiminnoista, organisaatiouudistukset	X	X	X	X
	- Kuntastrategian tavoitteet ja toteutuminen kunnassa ja kuntakonsernissa	X	X	X	X
	- Omistajaohjauksen ja konserniohjauksen valvonnan ja järjestämisen ja toimivuuden arviointi.	X	X		
	- Sisäisen valvonnan järjestämisen arviointi	X		X	X
	- Konsernivalvonta		X		
	- Riskienhallinta		X		
	- Ylikunnallinen yhteistyö		X	X	
	* Kasenetin toiminta				
	* Aluepelastuslaitoksen toiminta		X		
	* K-P:n liiton toiminta		X		
- soteuudistus			X	X	
- maakuntauudistus seurataan					
- Talouden seuranta / Talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutumisen arviointi ja tuottavuuden parantaminen		X	X	X	X
- Korruption ehkäiseminen				X	

Sosiaali- ja terveystoimi / kuntayhtymä Soiten toiminta	- Sosiaali- ja terveystoimen palvelustrategioiden toteuttaminen valtuuston asettamien tavoitteiden kautta				
	-toiminnan järjestäminen tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla				
	- Hoitotakuu	X	X	X	X
	- Hoitoketjun toimivuus	X	X	X	X
	- Talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteuttamisen arviointi ja tuottavuuden parantaminen	X	X	X	X
	- Kuntamaiseman tietojen hyödyntäminen johtamisen apuvälineenä				
	<i>Sosiaali- terveystoimen tehtäväalueet:</i> esim: - vanhustenhuolto - kotipalvelut - sosiaalityö - vammaispalvelut - lastensuojelu - perusterveydenhuolto - erikoissairaanhoido jne.	X	X	X	X
Sivistystoimi / sivistyslautakunta	- Sivistystoimen palvelustrategioiden toteuttaminen valtuuston asettamien tavoitteiden kautta	X	X	X	X
	-toiminnan järjestäminen tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla	X		X	
	- Yhteistyö Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymälle asetettujen tavoitteiden toteutuminen	X		X	
	- Kilpailuttaminen sivistystoimessa	X	X	X	
	- Ostopalvelut ja niiden kytkeytyminen strategiaan, hankintaprosessi,	X	X	X	

	sopimukset ja niiden sisältö esim. laatumittarit ja niiden valvonta				
	- Talouden tasapainottamis- toimenpiteiden toteuttamisen arviointi ja tuottavuuden parantaminen	X		X	
	<i>Sivistystoimen tehtäväalueet:</i> -varhaiskasvatus -perusopetus - toisen asteen koulutus (lukiot, ammatillinen koulutus) - aikuiskoulutus - kansalaisopisto, musiikkioppilaitokset - liikunta ja ulkoilu - nuorisotoimi - elokuvat - kirjasto - kulttuuritoimi	X		X	
	<i>Sivistystoimen hankkeet/ valtionavun käyttö</i>	X		X	
Tekninen toimi / tekninen lautakunta	- Teknisen toimen palvelustrategioiden toteuttaminen valtuuston asettamien tavoitteiden kautta		X		X
	- toiminnan järjestäminen tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla		X		X
	- Kilpailuttaminen teknisessä toimessa		X		X
	- Ostopalvelut ja niiden kytkeytyminen strategiaan, hankintaprosessi, sopimukset ja niiden sisältö esim. laatumittarit ja niiden valvonta		X		X
	- Talouden tasapainottamistoimenpitei- den toteuttamisen arviointi ja tuottavuuden parantaminen		X	X	X
	<i>Teknisen toimen</i>	X	X	X	X

	<i>tehtäväalueet:</i> - Yhdyskuntasuunnittelu - Kaavoitus ja maankäyttö- - Asumisen edistäminen - Jätehuolto - Liikenneväylät - Puistot ja yleiset alueet - Ruokahuolto - Toimitilapalvelut - Vuokrauspalvelut - Vesihuolto - Maa- ja metsätilat - Muu liiketoiminta (varasto to, traktori)				
Ympäristöla utak unta					
	- <i>Ympäristönsuojelu</i>		X		X
	- Rakennusvalvonta			X	
	- Ympäristövastuut		X		X
	- Henkilöstö				
Konserniyhteis öt, omistajaohjau s ja liikelaitokset	Omistajaohjaus (omistajapolitiikan olemassaolo, siitä johdetut kriteerit, joilla arvioitavissa omistuksen arvioitavuutta ja kustannustehokkuutta, konserniyhteisöille ja liikelaitoksille asetettujen tavoitteiden riittävyys ja tarkoituksenmukaisuus sekä niiden toteutumisen seurannan riittävyys)	X	X	X	X
	Konserniyhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	X	X	X	X
Tytäryhtiöt	Kaustisen Lämpö Oy, Kiinteistö Oy Kaustisen oppilasasuntolat, Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy, Kiinteistö Oy Rekipolska, Kaustisen Kehitys Oy (As Oy Kaustisen Funkkis, Koy Kruupakka I, Kehityksen tytär).	X	X	X	X
	Liikelaitosten	X	X	X	X

Kaustisen kunta
Tarkastuslautakunta

Investoinnit	toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	X	X	X	X
---------------------	---	---	---	---	---

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINNIN TYÖOHJELMA VUODELLE 2020

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueina vuonna 2020 ovat ympäristön suojeleminen, sivistystoimi ja kunnanhallitus.

Kokousaika:	Arvioitavat asiat:	Arviointimenetelmä:
23.9.2020 klo 13.00	Teknisen toimien ajankohtaiskatsaus Kaustisen kehityksen ajankohtaiskatsaus Tarkastuslautakunnan talousarvio Tilintarkastajan työohjelma Tarkastuslautakunnan työohjelma	Haastattelut: Tekninen johtaja Ilkka Närhi Toimitusjohtaja Olli Ali-Haapala
28.10.2020 klo 13.00	Ympäristölautakunta Sidonnaisuudet	Haastattelut: Ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi
18.11.2020 klo 13.00	Konserniohjaus Omistajaohjaus	Haastattelut: Hallituksen pj. Jouni Koskinen Kunnanjohtaja Arto Alpia
9.12.2020 klo 12.00	Talouskatsaus Ajankohtaiskatsaus Kunnan talousarvio 2021	Haastattelut: Kunnanjohtaja Arto Alpia
10.2.2021 klo 13.00		Haastattelut:
14.4.2021 klo 13.00	Tilinpäätöksen esittely Arviointikertomuksen valmistelu	Haastattelut: Kunnanjohtaja Arto Alpia
x.x.2021 klo 13.00	Arviointikertomuksen valmistelu	Haastattelut:
20.5.2021 klo 13.00	Tilintarkastajan loppuraportointi Tilintarkastuskertomuksen käsittely Arviointikertomuksen hyväksyminen Tilinpäätöksen käsittely	Ei haastateltavia